

Режисьорът Явор ГЪРДЕВ:

МОЯТА РАБОТА Е ДА ПРОМЕНЯМ ТЕАТЪРА

Един разговор за маркиз Дьо Сад и еротизма на революцията, за модерността и антиглобализма, за развенчаването на романтичната илюзия в театъра и за аристократизма на кучетата с благородна кръв

Явор Гърдев е роден през 1972 г. в София. През 1991 г. завършва класическата гимназия, през 1997 г. - философия в Софийския университет, и накрая - през 1998 г. - режисура в НАТФИЗ. Специализира в Луидж, Шутгарт, Вашингтон. Сред най-известните му постановки са "Слушане", "Таня - Таня", "Руска народна поема", "Квартет" и взелият няколко театрални награди "Бастард", реализиран във Варна. Явор Гърдев е създател на "Триумвиратус артгруп".

- Във Варна си с междуроден екип за работа по проекта "Марам/Сад".

- С проекта "Марам/Сад" се занимавам от година и нещо насам. Той е първият проект, с който аз доведох в България четирима чуждестранни копродукции, които участват заедно с "Triumviratus art group" (t.a.g.) и варненския театър. Писмата е на Петер Баус от 60-те години и много отбавна е класическа за западноевропейския контекст - тя е класическа пиеса на модерността. Прабена е от Питър Брук в Англия, от Рокс Плишон във Франция, от Йонас Берман в Швейцария и везирият засада едно доста сериозно място в историята на политическия театър в западна Европа. Този проект тук се осъществява в копродуктивност с асоциацията "ТЕОРЕМ", а директни копродукции са театрите "Ле роз де век" в Франция, "Хелбел театър" в Берлин и "Обитателите" в Утрехт, Холандия.

- Какво актьорско присъствие ще видим на сцената?

- Голямата част от актьорите са от варненския театър, като има няколко души, които участват от t.a.g. - това са Иво Димчев, който е хореограф на проекта и актьор в него, Снежина Петрова, Линда Русева, Параскева Дюкелова. Иво Димчев ще изпълни ролята на Марам, а Михаил Мутафов - на Сад. Сценарист е Никола Тороманов, продуциран мениджър - Драма Фензи от Германия, музиката ще направят Калин Николов и Асен Абрамов. Действието се развива в лунната Шарантоя, там където маркиз Дьо Сад е интервюван в края на живота си и където правят театрално представяне. Писмата излизат първоначално на едно театрално представяне, което е за това как Шарлот Корте убива Жан-Пол Марам. Имаме ситуация на театър в театър.

- Твоят подход към текста на Петер Баус?

- Този текст осигурява възможност за един доста сложен подход към себе си и аз съм се възползвал от нея. Все пак той има 40-годишна давност. Разбира се, аз подхождам модерно - не възстановявам епоха - този тип пиеси нямат нужда от толкова претряпане, тъй като само вземат повод и дават директно с нея. Текстът претреща въпроса за революцията - един много основен спор в западноевропейската цивилизация - персонализирани в спора между Марам и Сад, които представят два различни възгледа към революцията, макар и обмисляне за съвместност. Това е много силна идентификационен спор за западноевропейските интелектуалци - делят сил в Германия как е решен - дали се предпочитва страната на маркиз Дьо Сад, или страната на Марам - на зрялостта разум или на идеализма - един много важен политически спор, който е основополагащ.

- Даваше предпочитания?

- Аз не бих казал, че едната от позициите трябва да бъде задължително защитена. Въпросът е аз като режисьор - това е моя работа, да защита максимално и двамата, т.е. да направя действителен спор, а

да не го реша в нечия полза, тъй като този спор няма решение. Перманентната революционност не отмира включително и сега - нейният всеащ израз са антиглобалистките джигане. Въпросът е, че самата революционност има нещо, което по никакъв начин се нуждае от осъществяване ред. Да речем антиглобалистите по никакъв начин ползват продуктите на глобализма, не могат да излязат вън от тях и в тях има едно противоречие, което е собствено противоречие между Марам и Сад. И в крайна сметка, ако имаме антиглобалистката организация разполага с компютърни мрежи и комуникации и възможност да се премества от една точка в Европа в друга и съществено да бъде била, то това предполага ползването на някакви блага, които са глобалистски. Та в едната вътрешна неразрешимост на конфликта е и аспекти спор между двете страни, които са риториката на този спор е никак различна днес, той е абсолютно валиден. И това се старая да покажа.

- Репетициите са на голямата сцена на театъра - нормална ли ще бъде позицията на зрителите, или пак ще подложат публиката на някое издевателство като при "Бастард"?

- Не знам още - току-бук не ми издържа нервите и напълно съм изморен. Но това ще бъде, разбира се, в не-обходима постига, тъй като това все пак е постига като маркиз Дьо Сад. А той винаги ми говори изнедади, както знам.

- Предвишната ти постановка "Бастард", станала събитие в национален мащаб - с участие си "Аскеера", и със специален интерес на публиката от цялата страна. Какви са очакванията ти за "Марам/Сад"?

- Всъщност тази продукция е ориентирана национално, а не само в чужбина. Тя е продукция на четири страни, предполага четири различни аудитории. Нейната цел е публика, която не търси да става, а тя вече е. Така че това е едно представление, което работи за чужди контексти. То не е ситуирано само във Варна, а ще пътува - през кои ще се играе в "Хелбел театър" и оттам нататък ще се изпраща на сцените на всички копродукции.

- Всъщност ти кова разбра, че ще се занимаваш с театър? Като дете на какъв обичаше да играеш?

- В детската градина си играех със строителни и се изживях като инженер, които правих ераброве. Ходех и инструктирах другите деца, като да направя това или оня квартал. Това си спомням.

- Първата ти поставена пиеса?

- За пръв път "поставих" пиеса в първи клас. С децата от моя клас направих спектакъл. Беше "Червената шапчица" и аз играех елваната роля - на вълка. На втората година "поставих" "Триамта мускетари" в бях Дармани. Някъде там разбрах, че ще се занимавам с театър.

- Как се появи немската връзка в твоята работа?

- Моите национални връзки са от всекакви характер. Първо научих руски, защото бях в едно училище, където се учих руски още в първи клас. След това отидох в класическата гимназия - там се занимавах, дори в VI и VII клас бях абсолютно бманичен на тема Римската империя. Товабта любима ми къща беше "Аз, Клавдий". Прочел съм я не знам колко пъти. Доуага ми любима книга - от началното училище, беше "Триамта мускетари" - добелята. В първи клас я прочетох много пъти - тя ми беше настолна. И така отидох в класическата гимназия и се занимавах с латински, с гръцки, със старобългарски. Учих едновременно с това английски. Немско възпитание нямам, но имам страст към немския театър.

едно заявление за нещо любимо - например твоето куче? - Моето куче се нарича Егу фон Вьоренибук. Прикормът му е Етбас, което значи нещо на немски. Етбас беше закупен в Германия през същата 1997 г. и той е един от малкото екземпляр на своята порода тук - бернзенекунг - бернско пасторско куче. Трибелно куче. Той има вече четири дъщерки. Чакай да ти го покажа (и веднага вади от документите си снимка на Етбас).

- Вкус към аристократизъм ли издига Етбас?

- Аз имам изключително на-

не, защото на нибото на литературата фактически Сад е фигурата на нобата ероха. Той има няколко български издания, които имат леко порнографски формат. Издават се като един вуд порнографски четиво, каквото е изведен смисъл и са. Но на нибото на езика и на нибото на биологията Сад осъществява всичко това, което модерността вече носи. Той атакува целия нибото на стабилната етика на нибото на езика, прави един вуд революция в езика. Без него и без това, което той е написал, множество модерни фило-

софи въобще не биха могли да бъдат възможни - Жорж Батай, Мишел Фуко. Той се занимава с една проблематика, която е модерната интелектуална проблематика и нибото, който се е занимавал с това, никова не го е поддържал в това отношение, макар неговата литература да е равна. Тя осъществява нещо, което класическата литература по принцип на прави - съставя списъци, описва до безкрай възможни конфигурации. В този смисъл книгата, която той написва в Бастилията - "120 дни на Содом", е може би едно от най-важните литературни събития от периода на Френската революция.

- Кои ще бъде разочарован от спектакъла?

- Кои ще останат излъгани?

- Въпросът при Батай и при Сад никога не е на нибото на

илюстриране - аз не познавам нибото, който да е сериозен да прави маркиз Дьо Сад като по-нот, да изпълнява това, което той е написал, и от това да се е получил някакъв художествен факт. Това няма как да стане. И в моя смисъл една пиеса, която се занимава с неговата собствена личност, би трябвало в себе си да улови двойствеността на самата персона. Но ако просто вземат да се изпълняват неговите сценарии, без да са преведени на езика на изкуството, от това излизат някакви баналности. Примерно униклен филм на Пазолини е "120 дни на Содом". Той съдържа много радикални хорове за киното, в него има абсолютна стойност.

- Аз самият се занимавам със Сагистическия Корпус заради самата личност на Сад. И макар и политическа, тази пиеса, която той написва, трябва да съдържа тази двойственост. Общо взето темата "Марам/Сад" с нейната черта значи революция и копулация, които за Сад са едно и също нещо. И те са по никакъв начин, защото според него основният компонент на революцията е еротиката - не политическият патос на самата промяна, а еротическото патос. Защото обществото има нужда да се обнови и да изпълни

пактази, има нибото, да се обнови чрез собствените си възможности. Това не е негово участие в революцията до голяма степен от това е продуктано. Иначе неговите възгледи са много противоречиви. И той живее в епентър на театрална режисура, а не в режисура - това е един набор от списъци, в които претенцията за литературен сюжет е снета, а с това и литературата е станала модерна. Така и в изашето представяне - претенцията за сюжет е снета, за да може то да се случи като дразно. И това по принцип си е конфликт с начина, по който българският театър се развива. Другите театри, в които отбавим, никак много отбавна са снели периода на романтичната илюзия, на театралната магия, като поле на критическа игра, която е повече игра, отколкото магия на смисла. Това нещо в нашите театри на публиката винаги се предизвиква някакъв дуг провокация. Дали изхождат от нея ще е позитивен, би неадекватен, аз не мога да преценя. Но това не е и моя работа. Моя работа е да променям театъра, а не да усъвършенствам желанията. Ако аз се занимавам с това, бих умрял от скука, докато правя театър.

Разговорът

Нина ЛОКМАДЖИЕВА

Снимки ДИМИТЪР ГЕЧЕВ и

www.triumviratus.org

Момент от репетициите на "Марам/Сад"

Аз съм малко глобален човек в своя смисъл - много добре се справям, когато употребявам английски - на него мога да работя, да правя всичко, и руски. А пък с немския и френския на никакво ниво се справям с чуждестранен. Никога не бих търбял, че ги знам добре, но мога да се справям. А немската връзка състои в това, че аз преобладавам половин година в Шутгарт в замък "Солтмус" (Самота). Той е може би най-люксозната академия за свободни артисти в Германия, в която човек просто получава една стипендия за половин година и няма никакви задължения. Давам ми едно чудесно студио и половин година стипендия и мога да работя, да правя каквото искам, да имам бюджет. Ако не ми се иска, мога и да не реализира - няма никакви проблем. Там направих този филм, който се казва "Болеро на самата, или Разколникът мания", в който участваха хора от мои приятели десет страни, мои приятели, руски, българи, които много отбавна е немски - Алексис Шленки. Аз съм поставил вече две представления от него - "Верона" в Народния театър и "Въз въздуха". Този работи в Берлин отбавна. По никакъв начин продължавам да държа връзка с моя хора.

- Товабта ли започна да се глобализираш?

- Не, аз се глобализирах веднага когато излязох за пръв път от България и това беше в Англия в 1996, през 1998 г. Как си се почувствах много - дойдох си за нуба време. Аз си дойдох си на нуба време. В това съм бил, и сега като го поглеждам, той е 6-7 г. старина. А те са само изредени въпроси.

- При цялото това записване ти по твое специално отношение към текста няма ли да пропуснеш скоро?

- Аз пиша, но теоретично не мога да пиша, защото не мога да пиша, защото не мога да пиша.

- По-угодно си чувстваш в сферата на теорията, така ли?

- Свикнал съм да правя записвания.

- Ще направим ли товабта

презентативен, така че, когато е заснел вкусът ми към пролетарското, толкова е заснел и към аристократичното. Аз съм приетел на народа. Всичко по средата, което може да бъде отбегнато към сферата на буржоазното и дребнобуржоазното, дълбоко не ме интересува.

- Любими филми?

- "Теорема" на Пазолини, "Казанова" на Феллини, "Апокалипсис" на Колпола. Аз никак си по вече по автори мисля. Мога да кажа режисьори - Тарковски, Феллини, Пазолини, Антониони, Берман.

- Какво четеш напоследък?

- През мен работата е нещо, което искам да правя, не е нещо, което трябва да правя. Така че сега чета всичко на Сад. - Доста мазохистичен акт - да изчетеш всичко от маркиз Дьо Сад?

- Да, защото не биха могли да бъдат възможни - Жорж Батай, Мишел Фуко. Той се занимава с една проблематика, която е модерната интелектуална проблематика и нибото, който се е занимавал с това, никова не го е поддържал в това отношение, макар неговата литература да е равна. Тя осъществява нещо, което класическата литература по принцип на прави - съставя списъци, описва до безкрай възможни конфигурации. В този смисъл книгата, която той написва в Бастилията - "120 дни на Содом", е може би едно от най-важните литературни събития от периода на Френската революция.

- Кои ще бъде разочарован от спектакъла?

- Кои ще останат излъгани?

- Въпросът при Батай и при Сад никога не е на нибото на

илюстриране - аз не познавам нибото, който да е сериозен да прави маркиз Дьо Сад като по-нот, да изпълнява това, което той е написал, и от това да се е получил някакъв художествен факт. Това няма как да стане. И в моя смисъл една пиеса, която се занимава с неговата собствена личност, би трябвало в себе си да улови двойствеността на самата персона. Но ако просто вземат да се изпълняват неговите сценарии, без да са преведени на езика на изкуството, от това излизат някакви баналности. Примерно униклен филм на Пазолини е "120 дни на Содом". Той съдържа много радикални хорове за киното, в него има абсолютна стойност.

- Аз самият се занимавам със Сагистическия Корпус заради самата личност на Сад. И макар и политическа, тази пиеса, която той написва, трябва да съдържа тази двойственост. Общо взето темата "Марам/Сад" с нейната черта значи революция и копулация, които за Сад са едно и също нещо. И те са по никакъв начин, защото според него основният компонент на революцията е еротиката - не политическият патос на самата промяна, а еротическото патос. Защото обществото има нужда да се обнови и да изпълни

пактази, има нибото, да се обнови чрез собствените си възможности. Това не е негово участие в революцията до голяма степен от това е продуктано. Иначе неговите възгледи са много противоречиви. И той живее в епентър на театрална режисура, а не в режисура - това е един набор от списъци, в които претенцията за литературен сюжет е снета, а с това и литературата е станала модерна. Така и в изашето представяне - претенцията за сюжет е снета, за да може то да се случи като дразно. И това по принцип си е конфликт с начина, по който българският театър се развива. Другите театри, в които отбавим, никак много отбавна са снели периода на романтичната илюзия, на театралната магия, като поле на критическа игра, която е повече игра, отколкото магия на смисла. Това нещо в нашите театри на публиката винаги се предизвиква някакъв дуг провокация. Дали изхождат от нея ще е позитивен, би неадекватен, аз не мога да преценя. Но това не е и моя работа. Моя работа е да променям театъра, а не да усъвършенствам желанията. Ако аз се занимавам с това, бих умрял от скука, докато правя театър.

Разговорът

Нина ЛОКМАДЖИЕВА

Снимки ДИМИТЪР ГЕЧЕВ и

www.triumviratus.org

www.triumviratus.org

www.triumviratus.org

www.triumviratus.org

www.triumviratus.org

www.triumviratus.org

www.triumviratus.org

www.triumviratus.org

www.triumviratus.org

www.triumviratus.org

www.triumviratus.org

www.triumviratus.org

www.triumviratus.org

www.triumviratus.org

www.triumviratus.org

www.triumviratus.org

www.triumviratus.org

www.triumviratus.org

www.triumviratus.org

БЕЗПЛАТЕН ИНТЕРНЕТ
с "Народно дело"

ЛЮБОР ПО ИТАЛИАНСКИ
В неделя от 17 ч. по Радио Браво

СЪС
Соня
Великова

BRavo
RADIO

96.4
MHz

ТЕСТОВ ДОСТЪП
на всички компютри на
в-и Народно дело

ПРЕДУПРЕЖДЕНИЕ: nardelo3
парола: 1344
Телефон за достъп: 0134400